

VY_12_INOVACE_B_PD_2.SADA_17

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2B-PD-2.sada-č.17

Autor: Mgr. Petr Drkal

Datum vytvoření: leden 2013

Název DUM: Vídeňský kongres

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Druh učebního materiálu: prezentace

Klíčová slova: Vídeňský kongres, Metternich, restaurace, Rakousko, Prusko, Rusko, svatá aliance

Anotace: Žáci v této hodině pracují pod vedením učitele, který má k prezentaci výklad nového učiva. Seznamují se s důvody svolání Vídeňského kongresu a důsledky přijatých dohod pro další vývoj v Evropě, Svatou aliancí a její protirevoluční úlohou. Na konci prezentace odpoví na kontrolní otázky.

Vídeňský kongres

- doba a místo konání: **1. října 1814 do 9. června 1815, Vídeň**
- shromáždění svolané mocnostmi, které se účastnily války proti Napoleonovi
- panovníci: **rakouský, ruský, pruský, dánský, bavorský, virtemberský a badenský**
- diplomaté: kníže **Metternich** (Rakousko), hrabě Nesselrode (Rusko), lord **Castlereagh** a Wellington (Anglie), kníže Hardenberg (Prusko) a **Talleyrand** (Francie)

Klemens Wenzel von Metternich

- František I.
- Alexandr I.
- Fridrich Vilém III.
- lord Castlereagh
- Talleyrand

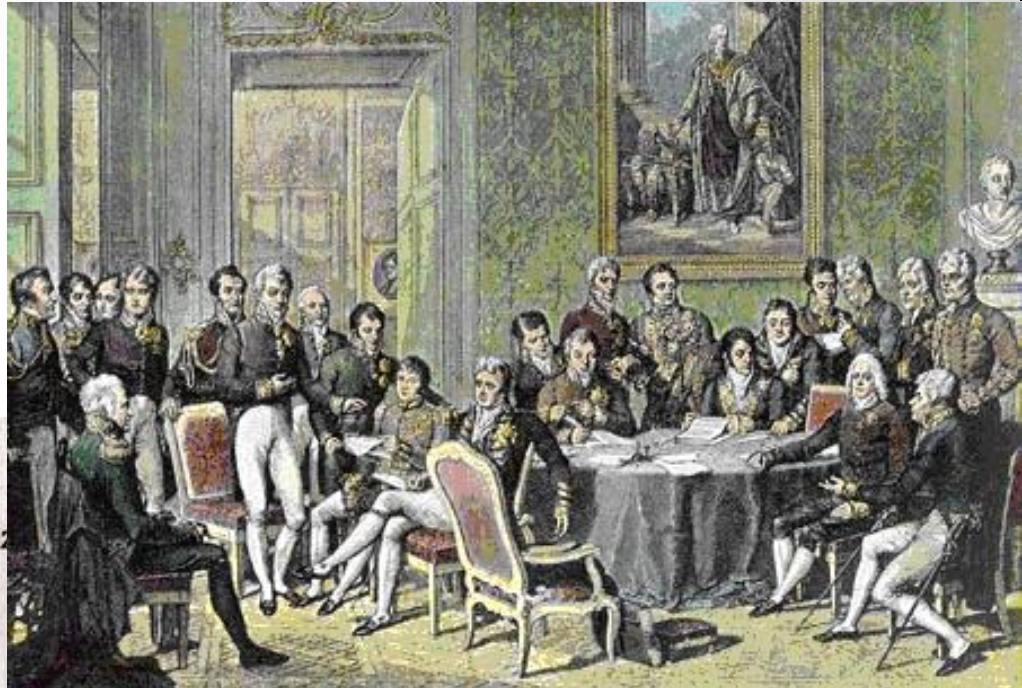
- upravil mezinárodní vztahy soustavou smluv
- pro účastníky se konaly hony, divadelní představení a plesy = **tančící kongres**

Hlavní snahy Kongresu:

- hranice Francie se vrátí do stavu v r. 1792
- restaurace = návrat příslušníků panovnických rodů na trůn
- kvietizmus = snaha o naprostý klid v Evropě, zasahovat proti změnám a revolucím
- zájmy největších velmocí měly být udržovány v rovnováze

Účastníci Vídeňského kongresu

Vysvětlovací tabulka k obrazu

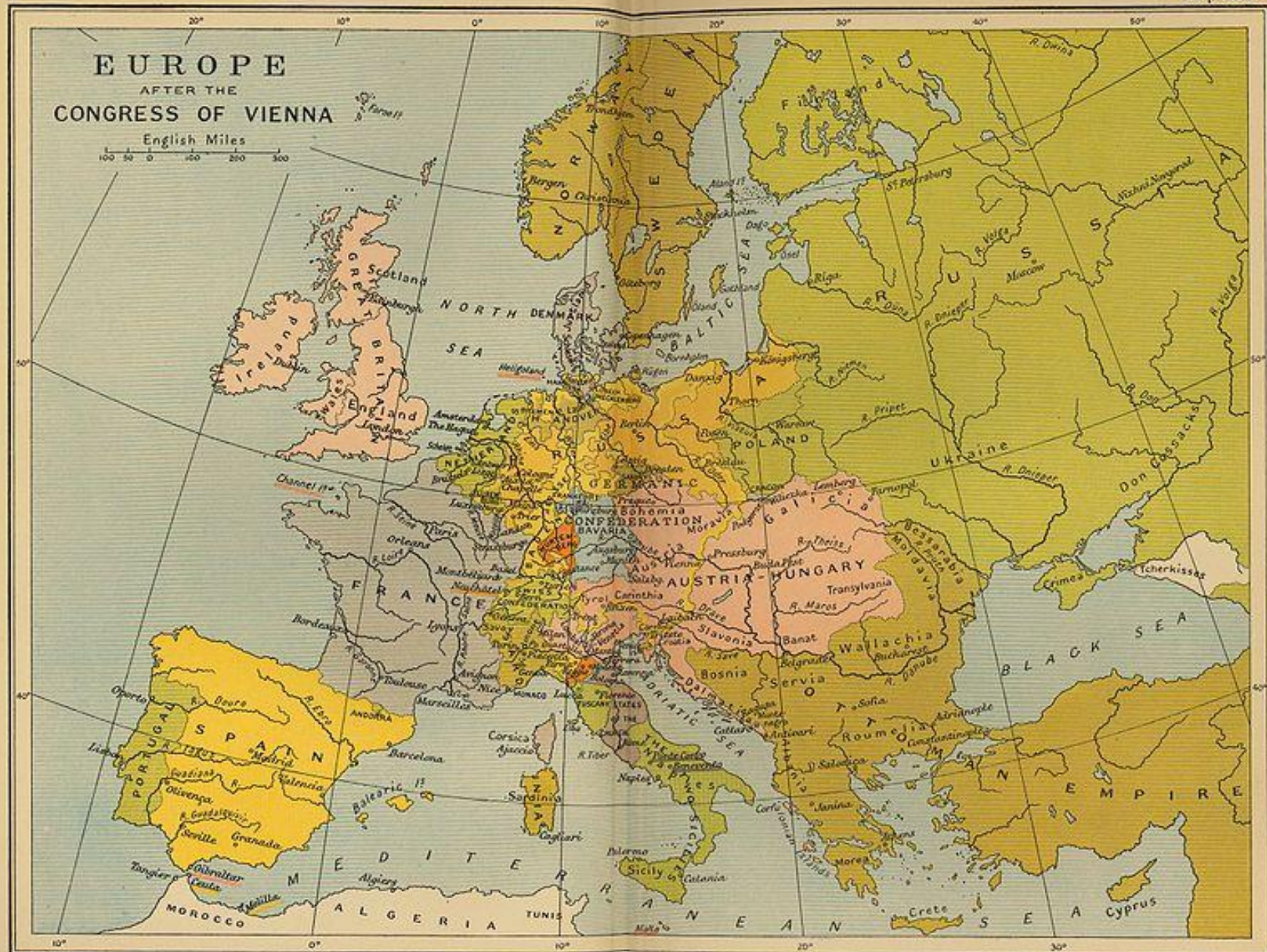
1. Wellington (Anglie).
2. Hrabě Lobo (Portugalsko).
3. Saldana (Portugalsko).
4. Hrabě Löwenhielm (Švédsko).
5. Noailles (Francie).
6. Kníže Metternich (Rakousko).
7. Dupin (Francie).
8. Hrabě Nesselrode (Rusko).

9. Palmella (Portugalsko).
10. Castelreagh (Anglie).
11. Dalberg (Francie).
12. Wessenberg (Rakousko).
13. Kníže Razumovskij (Rusko).
14. Lord Stewart (Anglie).
15. Labrador (Španěly).
16. Clancarty (Anglie).

17. Wacken.
18. Gentz, gener. tajemník kongresu.
19. Vil. z Humboldtů (Prusko).
20. Cathcart (Anglie).
21. Kníže Hardenberg (Prusko).
22. Talleyrand (Francie).
23. Hrabě Stackelberg.

územní změny:

- **Francie:** hranice se vrátily k roku 1792
- **Rakousko:** připojeno Benátsko, Terst, Tyrolsko, Lombardie a Dalmácie, ztratilo Belgii
- **Prusko:** Porýní a část Saska, Gdaňsk, Poznaňsko a švédské Pomořany
- **Rusko:** Besarábie a Finsko, z Varšavského knížectví Polské království (kongresovka) = personální unie s Ruskem
- **Spojené království Velké Británie a Irska:** Malta, mys Dobré naděje, jižní Afrika, Cejlon
- vznikl **Německý spolek** (soustátí 38 zemí, včetně Pruska, Rakouska, tzn. i Českých zemí)
- **Spojené království Nizozemské:** spojení Nizozemí, Belgie a personální unií **Lucembursko**
- **Švýcarsko:** tři nové kantony, trvalá neutralita
- **Švédsko a Norsko:** personální unie

Svatá aliance

- spojenectví Ruska, Rakouska a Pruska, mělo dohlížet na dodržování kvietismu na základě „křesťanské solidarity“
- r. 1818 se připojila ke Svaté alianci Francie

Kongresy Svaté aliance

- **Cáchy 1818** = rozhodnuto o předčasném odvolání okupačních vojsk z Francie
- **Karlovy Vary 1819** = řešeny studentské a národní manifestace v Německém spolku
- **Opava 1820/1821** = důvodem byl revoluční vývoj v Neapoli v červenci roku 1820
- **Lublaň 1820/1821** = pokračováním Opavského, který byl z důvodu vzájemných neshod předčasně ukončen
- **Verona 1822** = rozhodnutí o francouzské intervenci do Španělska, kde vypuklo povstání armády a španělský král byl přinucen přijmout ústavu

Revoluce a zásahy Svaté aliance do r. 1830

Španělsko

- r. 1823 revoluce potlačena Francouzi

Itálie

- povstání v Neapolsku (karbonáři) v letech 1820–1821, poraženi rakouskou armádou, vůdcové věznění na Špilberku

Rusko

- r. 1825 povstání děkabristů, důvodem samoděržaví, potlačeno armádou, povstalci popraveni nebo posláni na Sibiř

Srbsko a Řecko

- válka proti Turkům
- Řekové povstali r. 1821, dobrovolníci z Ruska, Anglie (Byron) a Francie, boje ukončeny v r. 1830, samostatné království

Francie

- Karel X. se snažil o absolutistickou, povstání v červenci 1830 = Červencová revoluce, byl svržen, nový král Ludvík Filip (Červencová monarchie)

Belgie

- Belgii spojena s Nizozemím, chtěli samostatný stát, povstání v Bruselu, vyhlášeno Belgické království

Polsko

- v listopadu 1830 povstání proti nadvládě Rusů, potlačeno armádou, mnoho Poláků se vystěhovalo do Francie a Německa

Otázky a úkoly:

1. Co bylo důvodem svolání Vídeňského kongresu?
2. Jaká hlavní usnesení přijal?
3. Jak se změnila mapa Evropy?
4. Proč byla vytvořena Svatá aliance?
5. Byl opravdu po Kongresu v Evropě klid a mír?

Literatura:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Dějepis 8 pro ZŠ a VG UČ*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-558-4

Obrázky:

Metternich. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hw-metternich.jpg>

František I. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Francesco_I.jpg

Lord_Castlereagh. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Lord_Castlereagh_Marquess_of_Londonderry.jpg

Talleyrand. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Talleyrand_01.jpg

Alexandr I. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

http://cs.wikiquote.org/wiki/Soubor:Alexander_I_of_Russia.jpg

Fridrich Vilém III. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:FWIII.jpg>

Kongres. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:CongressVienna.jpg>

Popisek. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Viena_kongres_1814.jpg

Mapa. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-02]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kaart_Europa_na_het_Weens_Congres.jpg?uselang=cs